

**O'ZEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

NAMANGAN MUHANDISLIK-QURILISH INSTITUTI

NamMQI

O'quv-uslubiy boshqarma

№

876

« 08 20 2024-y. »

"TASDIQLAYMAN"

Namangan muhandislik-
qurilish instituti rektori

Sh. T. Ergashev

2024-yil " 08 " 2024-y. »

«KORPORATIV MOLIYA 2»

FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 400 000 - Biznes, boshqaruv va xuquq

Ta'lim sohasi: 410 000 - Biznes va boshqaruv

Mutaxassisliklar: 70410804 - Korporativ boshqaruv

NAMANGAN-2024

Fan/modul kodi KM22205	O'quv yili 2024-2025	Semestr(lar) 2	ECTS - Kreditlar 5
Fan/modul turi Tanlov	Ta'lim tili O'zbek	Haftadagi dars soatlari 5	
Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1.	Korporativ moliya 2	74 Ma'ruza-30 Amaliyot-44	76 150
2.	<p>Fanning mazmuni</p> <p>2.1 Fanni o'qitish maqsadi va vazifalari</p> <p>Fanni o'qitishdan "Korporativ moliya 2" fanida moliyaviy munosabatlarni shakllantirish, moliyaviy vositalardan foydalanish tushuntiriladi, bu fan birinchi kursning ikkinchi semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan. Ushbu fanning maqsadi talabalarda korporativ moliya funksiyalari, korporativ mulkchilikning o'ziga xos-xususiyatlari, uning afzalliklari va kamchiliklari, axborot assimetriyasi, korporatsiyalarda menejerlar va mulkdorlar o'rtasidagi munosabatlarni o'rgatishdan iborat.</p> <p>II Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>2.1. Fan tarkibi mavzulari:</p> <p>1-mavzu. Korporativ boshqaruv va moliyaviy bozorlar.</p> <p>Korxonada mulki shaklidagi xo'jalik yurituvchi subektlarning rivojlanishi va ahamiyati. "Korporativ moliya" kursining maqsadi va vazifalari Korporativ moliya maqsadi. Korporativ moliya tamoyillari. Moliyalashtirish manbalari. Korporativ moliya funksiyalari. Korporativ mulkchilikning o'ziga xos xususiyatlari: afzalliklari va kamchiliklari. Axborot assimetriyasi. Korporatsiyalarda menejerlar va mulkdorlar o'rtasidagi munosabatlari.</p> <p>2-mavzu. Kapital bozori nazariyasi va aktivlarni baholash</p>		

<p>Aktivlarni baholash nazariyasi. Risk darajasi. Riskni rag'batlantirish. Kapital bozori nazariyasi. Asosiy vositalarni baholash modeli. Portfelni tarqatish. Pul mablag'lari. Pul bo'lmagan aktivlar. Aktivlarni baholashga an'anaviy yondashuv. Moliyaviy hisobotning mohiyati. Aktivlarni baholash usullari.</p> <p>3-mavzu. Risklarni boshqarish asoslari</p> <p>Risk tabiati, risk turlari. Risklarni boshqarish. Biznes daromadlarini kamaytirish yoki yo'qotish. Risklarni boshqarish funktsiyalari. Risklarni boshqarishning iqtisodiy jihatlari. Risklarni boshqarishning tashkiliy jihatlari. Risklarni boshqarish tamoyillari. Tashqi va ichki risklarni monitoring qilish. Tashqi va ichki risklarni ta'sir qiluvchi omillar. Risklarni baholashning asosiy usullari.</p> <p>4-mavzu. Korporatsiyalarning o'zoq muddatli aktivlarini boshqarish</p> <p>Uzoq muddatli aktivlarning tabiati. U'zoq muddatli aktivlarning tarkibi va hajmini optimallashtirish. Uzoq muddatli aktivlarni yangilash. Asosiy vositalarni moliyalashtirish manbalari. Ishlamaydigan aktivlardan samarali foydalanish. Amortizatsiya siyosati. Uzoq muddatli aktivlarni moliyalashtirish manbalari optimallashtirish. Joriy aktivlarning tarkibi, dinamikasi va hajmini baholash usullari</p> <p>5-mavzu. Investitsion loyihalar mexanizmlari va korporatsiyalarda investitsiya qarorlari</p> <p>Investitsion qarorlarni qabul qilishning ahamiyati. Investitsion qarorlarni tasniflash. Investitsion yechimga bo'lgan ehtiyoj. Moliyaviy va investitsiya qarorlari o'rtasidagi farq. Investitsion qarorlarni qabul qilish tartibi. Investitsion qarorlarni amalga oshirish va qabul qilish algoritmi. Investitsion g'oyalarni investitsion takliflarga aylantirish tartibi. Investitsion qarorlarni amalga oshirish va qabul qilish modeli.</p> <p>6-mavzu. Korporatsiyalarning aktivlarni boshqarish</p>
--

Joriy aktivlarning ta'rifi. Joriy aktivlarning tasnifi. Ishlab chiqarish aktivlari. Muomaladagi joriy aktivlar. Mutlaqo likvid aktivlar. O'rtta muddatli aktivlar. Asosiy va o'zgaruvchan aktivlar. Aylanma mablag'larning aylanish bosqichlari. Aktivlarni boshqarish siyosati. Joriy aktivlarga investitsiyalarni optimallashtirish. Aylanma mablag'larni moliyalashtirish manbalari. Resurslarni boshqarish. Debitorlik qarzlarini boshqarish.

7-mavzu. Korporatsiyalarning shaxsiy va qarz mablag'larini shakllantirish

Korporativ kapitalning mohiyati. Haqiqiy kapital. Korporatsiyaning xususiy kapitali. Qarz kapitali. Kapital tarkibi. Qisqa muddatli va qisqa muddatli majburiyatlar. Xususiy kapital va qarz mablag'lari o'rtasidagi farq. Korporatsiyaning moliyaviy barqarorligi. Kapital tarkibini optimallashtirish. Moliyaviy qo'llab-quvvatlashning samaradorligi

8-mavzu. Korxonalar daromadlarini boshqarish

Foyda iqtisodiy kategoriya sifatida. Daromadga ta'sir qiluvchi omillar. Daromadlarni korporatsiyalar turlari bo'yicha tasniflash. Operatsion foydani shakllantirish va boshqarish. Moliyaviy menejer va korporatsiya egalari.

9-mavzu. Korporativ aktivlar va passivlar tarkibini optimallashtirish.

Korporatsiyalarda pul oqimi. O'zgaruvchan xarajatlar. Ruxsat etilgan xarajatlar. Daromad koeffitsientlari

10-mavzu. Korporatsiyalarda dividend siyosati

Dividend siyosati. Dividend siyosatini ishlab chiqish jarayoni. Dividendlarni to'lash. Dividend siyosatining turlari. Dividend siyosatini baholash. Dividend siyosatiga ta'sir etuvchi omillar. Dividendlar tarixi. Modilyani - Miller nazariyasi. Gordon-Lintner nazariyasi.

11-mavzu. Dividendlar yoki soliq chegirmalarini minimallashtirish nazariyasi.

Dividend signallari nazariyasi. Dividend siyosatidagi muvofiqlik nazariyasi. Konservativ dividend siyosati. Mo'tadil dividend siyosati. Agressiv dividend siyosati

12-mavzu. Moliyaviy tahlil, korporativ rejalashtirish va byudjetlashtirish

Moliyaviy rejalashtirish va byudjetlashtirish. Moliyaviy faoliyatni byudjetlashtirish. Byudjetni rejalashtirish nazariyasi. Boshqaruv qarorlarini ishlab chiqish.

13-mavzu. Moliyaviy rejalashtirish metodologiyasi.

Byudjetni rejalashtirish jarayoni. Korporativ byudjet. Operatsion byudjet. Byudjet tahlili. Moliyaviy rejalashtirish turlari

14-mavzu. Korporativ moliyaviy inqirozni boshqarish

Korporatsiyaning moliyaviy beqarorligi tushunchasi. Moliyaviy prognozlash usullari. Bankrotlikni bashorat qilish koeffitsienti.

15-mavzu. Moliyaviy ko'rsatkichlarni ekstrapolyatsiya qilish usullari.

To'lov qobiliyatini baholashning tizimli ko'rsatkichlari. Arbitrajni moliyaviy tahlil qilish. To'lov qobiliyatsizligining asosiy sabablari. qasddan bankrotlik belgilari.

III. Amaliy mashg'ulotlari buyicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Korporativ boshqaruv va moliyaviy bozorlar.
2. Kapital bozori nazariyasi va aktivlarni baholash
3. Risklarni boshqarish asoslari
4. Korporatsiyalarning o'zoq muddatli aktivlarini boshqarish
5. Investitsion loyihalar mexanizmlari va korporatsiyalarda

investitsiya qarorlari

6. Korporatsiyalarning aktivlarni boshqarish
7. Korporatsiyalarning shaxsiy va qarz mablag'larini shakllantirish
8. Korxonada daromadlarini boshqarish
9. Korporativ aktivlar va passivlar tarkibini optimallashtirish.
10. Korporatsiyalarda dividend siyosati
11. Dividendlar yoki soliq chegirmalarini minimallashtirish nazariyasi.
12. Moliyaviy tahlil, korporativ rejalashtirish va byudjetlashtirish
13. Moliyaviy rejalashtirish metodologiyasi.
14. Korporativ moliyaviy inqirozni boshqarish
15. Moliyaviy ko'rsatkichlarni ekstrapolyatsiya qilish usullari.
16. Kompaniya qiymatini boshqarish
17. Korporativ soliq tushumlarini rejalashtirish.
18. Moliyaviy injeneriya
19. Korporatsiyalarning tashqi iqtisodiy faoliyati
20. Tashqi iqtisodiy aloqalarni davlat tomonidan tartibga solish.
21. Korporativ tuzilma sifatida aktsiyadorlik jamiyatlarining faoliyati
22. Tashqi iqtisodiy faoliyatni erkinlashtirish.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qujilmalari bilan jilozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

- IV. Laboratoriya ishlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar
- O'quv rejalari laboratoriya ishlari kiritilmagan
- V. Kurs ishi (loyihasi) bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar
- O'quv rejalari laboratoriya ishlari kiritilmagan
- VI. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Magistrantning joriy mustaqil ishlarining vazifasi-ularning bilimlarini chuqurlashtirish va mustahkamlash, amaliy ko'nikmalarini rivojlantirish:

- -qidirish, tahlil, strukturalash va axborotni taqdim etish;
- -hisob ishlarini bajarish;
- -tadqiqot ishlari, konferentsiya va seminarlarda ishtirok etish;
- -o'qituvchi belgilab bergan mavzu bo'yicha ilmiy maqolalarni tahlil qilish.

Mustaqil ta'lim uchun topshiriqlar:

1. Moliyaviy tahlilning maqsadi, ahamiyati va vazifalari. (ESSE yozish)
2. Soliqlarni rejalashtirish. (Refarat yozish)
3. Korporatsiyalarda soliqlarni hisoblash usullari. (Konspekt tayyorlash)
4. Moliyaviy injeneriya. (Slaydlar tayyorlash)
5. Korporativ moliya. (SWOT taxlili)
6. Qimmatli qog'ozlar bozori. (SWOT taxlili)
7. Korporatsiya foydasini shakllantirish va taqsimlash. (Slaydlar tayyorlash)
8. Korporatsiyalarda korporativ boshqaruv tizimi. (Konspekt tayyorlash)
9. Korporativ moliyani boshqarishning tashkiliy tizimi. (Refarat yozish)
10. Korporatsiyalarda risklarning turkumlanishi va boshqarish. (ESSE yozish)
11. Investitsion loyihalar va ularning bosqichlari (Slaydlar tayyorlash)
12. Investitsion qarorlarni qabul qilish mexanizmi. (Slaydlar tayyorlash)
13. Korporatsiya aylanma aktivlarini boshqarish. (Slaydlar tayyorlash)
14. Korporatsiya zaxiralarini boshqarish muommalari va yechimlari. (ESSE yozish)
15. Korporatsiya debitorlik qarzdorligini boshqarish (Refarat yozish).

<p>3. VII. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetentsiyalar)</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida magistrant:</p> <p>Ushbu fanni muvaffaqiyatli tugatib, talabalar quyidagi ko'nikmalarga ega bo'ladi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • moliyaviy taraqqiyotning umumiy asoslari, bosqichlari, o'zgarish sabablari va oqibatlari; hozirgi zamon moliyasi xususiyatlari; iqtisodiy qonunlar va kategoriyalar to'g'risidatasavvur va bilimga ega bo'lishi; • moliya asoslarini; korxonalar rivojlanishiga ta'sir etuvchi qonuniyatlarini; mikro darajadagi moliyaviy vaziyatlarni; moliyaviy munosabatlarning amal qilish ko'nikmalariga ega bo'lishi; • moliyaviy jarayonlarni tahlil qilish usullarini bilgan holda samarali qo'llash; iqtisodiy qonunlarni, ilmiy tushunchalarning (kategoriyalarning) amal qilish xususiyatlarini, mexanizmlarini bilgan holda iqtisodiy muammolar bo'yicha yechimlar qabul qilishmalakasiga ega bo'lishi kerak. 	<p>4. VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • real vaziyatga asoslangan amaliy ishlarni bajarish; • esse, tezis va maqolalar yozish; • vaziyatli topshiriqlarni (keys-stadi) echish; • jarayonli-yo' naltirilgan ta'lim; • muhokamalarda ishtirok etish; • kichik guruhlarda ishlash; • loyiha ishi bajarish; • mustaqil ishlarni bajarish; • taqdimot tayyorlash; • turli darajadagi testlarni echish; • so'rov o'tkazish; • muammoni hal qilish.
<p>5. Kreditni olish uchun talaba oraliq nazorat shaklida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni muvaffaqiyatli topshirish lozim.</p>	<p>IX. Kreditlarni olish uchun talablar:</p>

<p>6. X. Adabiyotlar</p> <p>Asosiy adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Karlibayeva R.X. "Korporativ moliya". O'quv qo'llanma. "Innovatsion rivojlanish nashriyot mabaa uyi" - nashriyoti, 2021 yil, 180 bet. (Ushbu kitob universitet ARMda PDF variantda mavjud). 2. Karlibayeva R.X. "Korporatsiyalar moliyasi". O'quv qo'llanma. "Iqtisodiyot". Toshkent 2019 yil. (Ushbu kitob universitet ARMda PDF variantda mavjud). <p>PDF variantda mavjud).</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Karlibayeva R.X., Temirov A.A. "Korxonalar raqobatbardoshligini baholash". O'quv qo'llanma. "Iqtisodiyot". Toshkent 2019 yil. (Ushbu kitob universitet ARMda PDF variantda mavjud). <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brealey R., S. Myers «Principles of corporate finance» 6th editions , Irvin- McGraw-Hill.2006, Chapter 1. (Ushbu kitob universitet ARMda PDF variantda mavjud). 2. Корпоративные финансы: Учебник / Под ред. Шохина Е.И. - М.: КноРус, 2018. - 768 с. (Ushbu kitob universitet ARMda PDF variantda mavjud). 3. Ковалев В.В. Управление финансами.- М: «Пресс», 2008г. (Ushbu kitob universitet ARMda PDF variantda mavjud). <p>Axborot manbaalari</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. www.lex.uz– O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. 2. http://www.mf.uz - O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi 3. http://www.finansy.ru. 4. www.iccwbo.org 5. www.oecd.org 6. www.ilo.org 7. www.euroopa.eu.int 	<p>7. Fanning o'quv dasturi mutaxassislikning o'quv rejasiga majburiy fan sifatida kiritilgan va institut Kengashining 2024-yil «__» «__» - sonli qarori bilan tasdiqlangan.</p> <p>8. Fan(modul) uchun ma'sul: B.B.Mullabayev–«Buxgalteriya hisobi va audit» kafedrası dotsenti, i.f.f.d.</p>
--	--

9.

Taqrizchilar:

I.Q.Sirojiddinov - Iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

R.O. Ismatov - Iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor